

36 Redactieraad
geeft lezingen
nieuwe impuls

38 Plattegrond
beursvloer

PLUS: Compleet
programma
van de VPT
Academy

SPECIAL CUE2016

NIEUWE AANPAK LEZINGENPROGRAMMA

Dit gaat verder dan productpresentaties

De lezingen op CUE heten vanaf dit jaar VPT Academy. Voor het eerst stelde een redactiecommissie de inhoud samen. VPT-bestuurslid Jeroen Seeboldt en programma-coördinator Henrica van den Berg over de nieuwe, bredere aanpak. | DOOR: MARTIN HENDRIKSMA |

Voor de achtste keer coördineert Henrica van den Berg het lezingenaanbod op CUE. Normaal, vertelt ze, ging ze dan langs bij de diverse VPT-werkgroepen voor input over mogelijk interessante sprekers. Arbeidsintensief en niet altijd even vruchtbaar. 'We wilden de organisatie verbeteren, vernieuwen', geeft ze aan. 'Over het idee van een redac-

tieraad voor de lezingen was iedereen enthousiast. Je palet is breder, je brainstormt met z'n allen.'

Een klein dozijn deskundigen uit het vak schoof aan bij de vergadersessies ten kantore van de VPT, onder wie creatief directeur van Theateradvies Louis Janssen en VPT-bestuurder Jeroen Seeboldt. 'Met een redactieraad

verbreed je het netwerk waar je informatie vandaan kunt halen. Zo kun je op nieuwe onderwerpen en nieuwe sprekers komen', vertelt Seeboldt. 'CUE wil naast het theater ook andere vakgebieden op de beursvloer aan bod laten komen. Evenementen en entertainment bijvoorbeeld. Ook de VPT ziet die behoefte en wil dat het lezingenpro-

gramma meer die kant op gaat. De VPT richt zich inmiddels ook op veel meer dan theater.'

Uiteenlopende interesses

Een van de eerste veranderingen die met unaniem besluit werd doorgevoerd was een naamswijziging. 'We hebben het lezingenprogramma omgedoopt in VPT Academy', zegt Van den Berg. 'Minder stoffig.' Inhoudelijk blijven volgens haar geluid, licht, veiligheid, hijsinstallaties en videotechniek ook in de nieuwe opzet de kernonderwerpen. 'Wel hebben we beter gekeken naar

de achtergrond van de sprekers', vult Seeboldt aan. 'Als iemand bijvoorbeeld uit de electronic dance afkomstig is, dan willen we dat onderdeel in de presentatie meer naar voren halen. We zoeken een benadering die beter aansluit bij de uiteenlopende interesses van de CUE-bezoekers.'

Ook nieuw is de dagelijkse keynote speaker: een gelauwerde gast die een pioniersrol in de podiumtechniek vervult. Op CUE 2016 zijn dat achtereenvolgens Joris Weijdom, Reind Brackman en Koert Vermeulen (zie de interviewtjes met hen op de volgende pagina's). Een andere wijziging: de drie dagen van CUE 2016 hebben een duidelijker profiel gekregen, door onderwerpen meer te bundelen. De dinsdag wordt afgesloten door het samen met de beurs georganiseerde CUE VPT Café, waar alle VPT-leden welkom zijn.

Statafels

Het lezingenprogramma is en blijft kennisgedragen, dat is waar de VPT voor staat', geeft Seeboldt aan. 'De sprekers hebben iets te vertellen dat verder gaat dan productpresentaties. Om kennis over producten op te doen is de beursvloer zelf uitermate geschikt.'

Wie gegarandeerd wil zijn van een plek, moet op tijd komen. Van den Berg: 'We hebben drie domes met allemaal plek voor zestig à zeventig bezoekers. Plus achterin een paar statafels. Daar houdt het mee op.' Pal naast de drie lezingendomes bevindt zich de VPT-dome, waar onder (veel) meer de young professionals zich presenteren: de nieuwe jongerenclub van de VPT. Ook zijn er gesprekken over de digitale Productie Rie.

Waar kijken de twee zelf in het bijzonder naar uit? Van den Berg begint over de CEN-werkgroep die zich bezighoudt met 'de ontwikkeling van een normenset voor de Europese entertainmentindustrie, en dan op het gebied van hijsen, heffen, trussen, definities en praktijkrichtlijnen'. Ook raadt ze de ETTE-lezingen aan voor iedereen die weleens in het buitenland werkt of zou willen werken. Plus de lezing over de veranderende zenderfrequenties: 'Veel technici weten nog niet wat hen boven het hoofd hangt.'

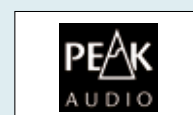
Willy Wortel

Seeboldt verheugt zich op keynote speaker Reind Brackman. 'Hij noemt zichzelf instrumentmaker. Hij heeft lichttafels gemaakt, lichtinstallaties, hijsinstallaties en nu wil hij het over geluid gaan hebben. Fantastisch!' Van den Berg: 'Het is een soort Willy Wortel.'

Seeboldt: 'Voor de lezing over de tekenstandaard voor de entertainmentsector is ook veel belangstelling. Mensen uit de event-hoek – Mojo Concerts, Ziggo Dome – hebben ook de behoefte om hun onderlinge podiumstandaarden verder te concretiseren. De presentatie van Niko Bovenberg, superleuk om hem te hebben, en Martin Determann, theaterdecorbouwer die nu ook voor dance events waanzinnige creaties maakt. En dan vergeet ik ongetwijfeld nog talloze, minstens zo interessante lezingen.' <<

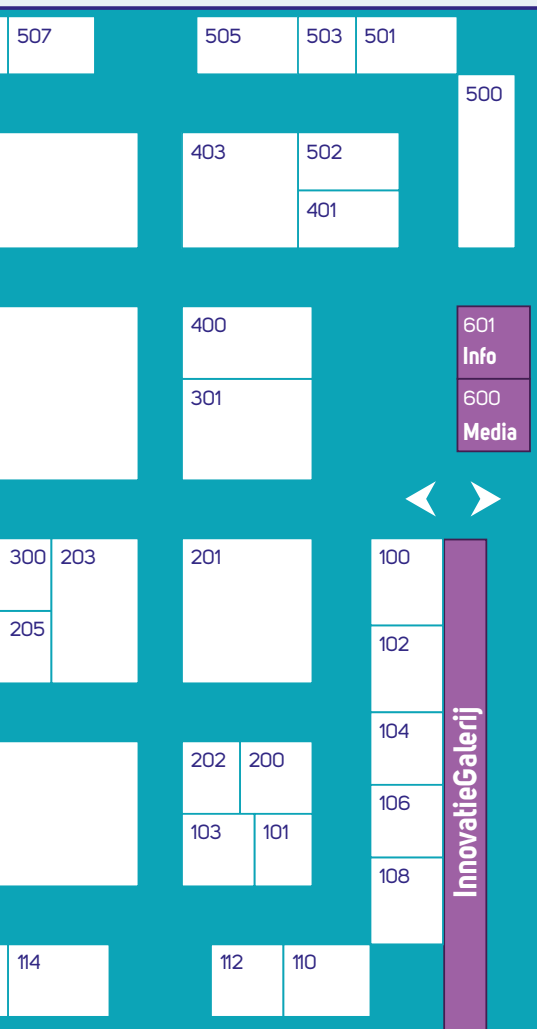
Het programma van de VPT Academy is onder voorbehoud. Volg de laatste updates via www.vpt.nl

Het VPT Academy-programma wordt mede mogelijk gemaakt met technische ondersteuning van de volgende bedrijven: Grafisch Lyceum Rotterdam, ShowTex, Aukes Theatertechniek, Peakaudio, BeamSystems, Eurotruss.

Bedrijfsnaam	Standnummer	Bedrijfsnaam	Standnummer	Bedrijfsnaam	Standnummer
AB Music	125	Creative College	314	JLT Distribution	312
Adam Hall GmbH	408	Danley Soundlabs	521	Jurights	212
ADB	105	Dataton AB	411	KERAF bv	302
AED Distribution nv	400 en 403	Design Express	506	Keylight - Wireless Event Lighting	523
ALP Lift Hoogwerksystemen B.V.	511	DOP Crewservice	515	Kupo Grip	105
Alutrading B.V.	503	DTS-2	305	Lapp Benelux BV	218
Ampco Flashlight Sales BV	311	DTS Lighting	500	Lee Filters	104
Ampotec	421	DVTS	225	LevTec BV	417
Apex	208	E-Audio Benelux	221	The Light Connection	108
Apia	208	Elation Professional B.V.	121	LIGHT-INC	208
ARRI	105	Electric Sound Benelux	221	Louis Reyners BV	514
ARX	521	ETC Ltd	103	Lumen Solutions BV	207
ASL Intercom bv	423	FACE	413	Maas CPS B.V.	401
ASM Steuerungstechnik GmbH	417	Fairlight BV	111	Main Gear Supply B.V.	208
AudioBizz Benelux BV	517	Fibrocity	107	MC2 Audio	521
Audio Electronics Maltijzen BV	201	Finesse Parketvloeren bv	123	Mediacollege Amsterdam	314
Audioflex	225	FIRM4 bv	521	Megalight nv	120
AUDIO XL	304	Friand Elektrotechniek BV	501	Mennegat Trading BV	533
Aukes Theatertechniek Verkoop BV	301	Full AVL Distribution	500	Meyer Sound Laboratories	201
AVtrade	411	Gerriets GmbH	417	More AV	519
BaOpt Benelux BV	508a	GOED licht en geluid	518	M-PRO BeNeLux	223
BeamSystems	308	Groneman B.V.	516	Nedelko B.V.	102
Böcker Nederland B.V.	126	Herman Brood Academie (MBO UTRECHT)	314	Next Pro Audio	208
NV Robert Bosch	206	Het GeluidBuro	537	NicLen BV	124
Bosch Rexroth B.V.	206	Highlite International B.V.	303	Nico Heijboer Lichtadvies	225
Bosch Security Systems	206	HOAC Schweisstechnik GmbH	406	Nova Acoustic	521
Bosch Thermotechniek B.V.	206	Hof Alutec	518	OakSoft BV	509
Bose bv	211	Holland P.A. Service B.V.	425	Opleidingsplein (samenwerkende opleidingen PET)	314
BSL-Lighting	208	IAB Instituut voor Audio	527	OSRAM Benelux B.V.	112
CAST / C.Adolph&RST Distribution GmbH	417	Interstate Audio BV	502	pb theateradviseurs b.v.	119
Controllux BV	105	Invent Design	114	Peitsman Licht en Geluid B.V.	215
Cornet Seating Renovation	508	ISO-Audio	225	Penn Elcom GmbH	116
Cornet Seating Systems bvba	508	Jaap Oostveen	225	Pioneer Pro Audio	208
COS nv	203	Jezet Seating NV	113	Podiumtechniek.nl	407
		JLT Cases	312	Prolyte Group	105

Vakbeurs voor event-, installatie- en entertainmenttechnologie

Legenda

- Stands
- Special Areas
- Catering
- Toiletten
- Rooktuin

16 december 2015 wijzigingen voorbehouden

Entree CUE Registratie

PRO-TRUSS	507
COSMOLIGHT SRL (Quartzcolor)	105
Ramselaar Light Solutions	101
Rebo Systems	117
Rent Around	524
Rentman	510
Riedel Communications	210
RL Sales	512
Robe	105
Robert Juliat	105
ROC A12	314
Rolight	405
Romal	505
Ron De Groot Theatertextiel bv	118
Ron Vogel Audio	522
Roodenberg Staalkabels BV	419
RRB Group	221
Samenwerkende Theaterspecialisten (SaTS)	504
SBB (Samenwerkingsorganisatie Beroepsopdracht Bedrijfsleven)	314
SCAN-RIG AB	419
Scena adviseurs b.v.	119
Sennheiser Nederland BV	219
SevenSound	513
Share Knowledge Now B.V.	225
ShelbyRent	205
ShowTex Nederland BV	415
Shure Distribution Benelux	209
SIAP B.V.	119
SintLucas	314
Solid State Logic	201
Sound & Light Import	409
Stageplate	529
Stapotech BVBA	122
STEPP Vzw	515

Swefog	105
Syndesie	225
The audio specialists Germany (Cadac digital)	217
The Audio Specialists	217
Tau Audio Solutions BV	200
Thearent	300
Theateradvies BV	306
Theatex	106
Think! AV	519
Total-Image (media systemen)	127
Trekwerk BV	404
Tronios B.V.	109
Unican GmbH	214
Valksound	518
VariPhone Nederland B.V.	531
Verlinde	105

Plaza

Entree Ahoy

MAANDAG DOME I

11:00 uur > Techniek in het museum

Spreker > Rutger van Dijk (Theateradvies BV)

Rutger van Dijk opent de VPT Academy met een lezing over theater- en AV-techniek in musea. Hij zal een verhaal houden over zijn ervaringen in diverse grote Nederlandse museumprojecten in de afgelopen tien jaar. Onderwerpen die zeker aan bod komen zijn: publieksbeleving, trends in tentoonstellingsontwerp, AV- en ICT systemen, showcontrol, technisch beheer, content-management en de specifieke museumseisen voor (led-) licht en geluid.

12:00 uur > Technical audio systems visit Montreux Jazz Festival (Engels)

Spreker > José Gaudin (Meyer Sound Laboratories inc.)

An indoor festival that spans over 16 days, that has 3 different venues as well as 4 free stages. See the designer, tuning engineer and mixing engineer's point of view for designing, commissioning and supporting all loudspeaker systems and guest engineers.

13:30 uur > Mixed Reality technologie. Wat houdt dat in?

Keynote speaker > Joris Weijdom (Expertisecentrum Creatieve Technologie en de HKU Futurelabs)

Door technologische ontwikkelingen bevinden we ons steeds meer in een mix van reële en

virtuele werkelijkheden, waarin we ervaringen delen. Zijn deze ontwikkelingen relevant voor de toekomst van de event-, installatie- en entertainmenttechnologie? Wat betekenen begrippen als Mixed Reality, The internet of things en Transmedia? Welke kennis hoort daarbij en verandert de rol van de technicus op deze nieuwe podia?

14:30 uur > Hoe past led in het 'internet of things'

Spreker > Henk van der Geest (iLo)

Henk van der Geest is altijd kritisch geweest als het gaat om de kwaliteit van leds. 'Omdat de gloeilamp werd verboden was daar ook alle reden toe. De fabrikanten beloofden ons dezelfde kwaliteit met de nieuwe lichtbronnen.' De innovatie is niet zo snel gegaan als minister Cramer destijds beloofde. In deze bijdrage geeft Van der Geest een visie op de stand van zaken, de oplossingen en een blik op de toekomst. Aan de orde komt een nieuwe standaard voor kleurweergave, het probleem van dimmen en flicker, het toepassen van laagspanning en de plaats van led in het 'internet of things'.

DOME II

11:00 uur > Waarom moet een trekkenwand een trekkenwand zijn?

Spreker > Michiel van der Zijde (Prolyte Products Group)

Eens in de zoveel tijd wordt de vraag gesteld:

Kan het allemaal anders en beter of moeten we het vooral zo houden omdat het al sinds mensenheugenis zo is? Even terug naar de basis, volledig 'out of the box' denken en opnieuw definiëren wat er nou eigenlijk nodig is om changemenen op de meest logische en efficiënte manier te laten plaatsvinden. Over de meeste mogelijkheden op de zwaarst bevochten plek, afstopping, zichtlijnen en reiscultuur.

12:00 uur > Wie kent de krachten van een noodstop? (Engels)

Sprekers > Jasper Schulte (Staatstheater Hannover) en Volker Kirsch (Bosch Rexroth)

Jasper Schulte heeft tijdens zijn studie bij Bosch Rexroth onderzoek gedaan naar 'Veiligheid in theatertechniek'. Aan de hand van zijn conclusies heeft Bosch dat onderzoek op grotere schaal voortgezet. Naast lierunits en besturing, zijn ook veel decoratieve elementen onder de noemer 'Veiligheid' te scharen. Het is zinvol om voortaan het complete plaatje op te nemen in de veiligheidsoverwegingen. Bij testen met diverse redundante sensoren zijn waarden gemeten, waardoor een geheel nieuw, deels beangstigend, inzicht ontstaat in alle mogelijke veiligheidsproblemen.

13:30 uur > Historische theatermachinerie: onverwachte mogelijkheden bij moderne producties.

Spreker > Jerome Maeckelbergh (theatreEurope vzw)

Vaak wordt het gebruik van historische the-

VPT ACADEMY: KEYNOTESPEAKERS

Joris Weijdom

is oprichter van Maplab, de opleiding voor Media en Performance van de HKU Utrecht. Met een achtergrond als 3D computeranimator is hij nu onder meer hoofd van de onderzoeksgroep Virtueel Theater. In zijn lezing gaat hij in op de technologische kanten van het verschijnsel 'Mixed realities'.

'Toeschouwers worden interactieve medemakers'

Wat is het onderwerp van uw lezing?

De lezing gaat over hoe onderwerpen als *Mixed Reality*, *the Internet of Things* en *Transmedia* van invloed zijn op het ontwikkelen en toepassen van event-, installatie- en entertainmenttechnologie in de nabije toekomst. In toenemende mate zien we in ons werkveld dat ervaringen plaatsvinden in een mix van reële en virtuele werkelijkheden. Via internet worden apparaten met elkaar verbonden, publieke en private ruimte lopen in elkaar over. Toeschouwers worden in toenemende mate interactieve mede-makers. Hoe gaan wij hiermee om?

atermachinerie alleen in verband gebracht met scenografische reconstructies van barokopera's, gebaseerd op historische documenten. Een verbeeldingsrijke scenograaf zal u verbazen met de onverwachte en veelzijdige mogelijkheden voor moderne producties van deze lang verwaarloosde technieken, vooral die we onder het toneel aantreffen. Enkele voorbeelden uitgevoerd op schaal 1:10 worden verduidelijkt met geanimeerde technische tekeningen.

14:30 uur > **Geluidssystemen afregelen. Meten = Weten :-)**

Spreker > Timo Beckman (Geluidstechniek)

'Iemand heeft mijn set nagemeten en afgeregeld maar nu klinkt het slechter dan voor de metingen' 'Het is te scherp, dof, agressief of te weinig hoog.' Dergelijke berichten staan vaak in mails, op online fora en in social media. Minder vaak komt Timo opmerkingen tegen als het klonk overal te scherp, dof, agressief etc. terwijl dat voor het gevoel het doel is van een meting als systeem tech. Niet een 'smaakje' dus maar overal hetzelfde. Om dit te bereiken zijn gezond verstand, koffie en een dual channel FFT analyzer (SIM3SAT-live/SYSTune/Smaart) noodzakelijk.

DOME III

11.00 uur > **Surround 27.4**

Spreker > Dennis Slot (DS sound engineering)

Het gebruik van surround audiosystemen kan

veel waarde toevoegen aan de beleving van theatervoorstellingen, evenementen of museuminstallaties. Het lijkt een logische ontwikkeling ten opzichte van andere theatrale disciplines en is een mooie uitbreiding op het palet van de geluidsonwerper. Hoe ver zijn we eigenlijk met het gebruik ervan? En is het toepassen van 'immersive-audio' altijd wenselijk? Surround 27.4 gaat niet alleen over formaten en de technische uitvoering, maar ook over de zin en onzin van creatief gereedschap bij voorstellingen en performances.

12:00 uur > **VPT & Zichtlijnen**

Spreker > Gerda Kroeze Knol (voorzitter VPT)

Gerda Kroeze-Knol zal u, samen met andere bestuursleden van de Vereniging voor Podiumtechnologie, uitdagen in een gesprek over nut en noodzaak van de VPT. Waar is de VPT mee bezig, waar zet de VPT zich voor in. Kortom wat brengen wij en wat kunt u er halen!

13:30 uur > **Het gehoorconvenant: herrie om gehoorbeschadiging te beperken**

Sprekers > Berend Schans (VNPF) en Willem Westermann (VVEM)

Al jaren hebben we een branche-breed Gehoorconvenant, ter bescherming van de oren van onze bezoekers. Om dwingende wetgeving te voorkomen heeft het Ministerie van Volksgezondheid afspraken met de VVEM en VNPF gemaakt. Nu is het de vraag of dit Convenant doorgezet kan worden. De politiek roert zich, er is een nieuw Actieplan Ge-

hoorschade dat vraagt om dwingende maatregelen, differentiatie in maximale volumes en een onderzoek of er toch niet wetgeving moet komen die onze activiteiten verder vastlegt en beperkt. De spannende actualiteit van dit onderwerp wordt gedeeld, met natuurlijk alle aandacht voor de uitdagingen die de FOH-mixer, de stagemanager en de productiemanager in hun dagelijkse praktijk ondervinden.

14:30 uur > **CEN TC433: De toekomstige entertainment norm voor hijsen en heffen (Engels)**

Sprekers > Dirk Bakker (Nationale Opera & Ballet), Matthias Möller (Prolyte Products Group), Jens Schröder (TTS Syke)

Deze nieuwe Europese entertainmentnorm voor onder andere evenementen, popconcerten, podia, studio's en lokatietheater is bijna af. Wat staat in deze norm omschreven en in hoeverre zal dit het dagelijks werk beïnvloeden? Van staalkabels tot aan trussen, van sturing tot kettingtakels. Staan er mensen onder de last? Wanneer moet welke besturing gekozen worden?

Voorzitters en leden van de verschillende werkgroepen - Jens Schröder voor het mechanische deel van machines, arbeidsmiddelen en installaties, Dirk Bakker over het elektrische deel en Matthias Möller over aluminium en stalen trussen - zullen een technisch inhoudelijke toelichting geven van deze nieuwe norm.

Zijn de professionele middelen klaar voor deze veranderingen?

Hoe maakt u dat onderwerp voor de CUE-bezoeker interessant?

We geven voorbeelden van deze ontwikkelingen uit de wereld van technologie, media en theater, naast een inzicht in onze eigen technologische onderzoek- en ontwikkelingsprojecten rond *quick-prototyping methodology* en een gemengde aanpak van low- en highend middelen. In de lezing zoeken we naar een balans tussen een inspirerende toekomstvisie en de praktische realiteit van vandaag.

Bent u een makkelijke spreker?

Ik heb regelmatig lezingen gegeven op meerdere podia, maar laat het oordeel graag over aan het publiek.

Op welke vragen hoopt u na afloop?

We hopen op een dialoog met vertegenwoordigers van de industrie om te verifiëren of onze toekomstvisie wordt gedeeld en waar mo-

gelijkheden liggen voor samenwerking. We zijn met name geïnteresseerd in bedrijven die hun technologie op vernieuwende wijze willen inzetten en ontwikkelen.

Welke stands gaat u verder bezoeken en op welk ander programma-onderdeel verheugt u zich?

Natuurlijk gaan we even kijken bij voor de hand liggende partijen als Beam Systems, Elation en Controllux maar we willen ons juist graag laten verrassen door innovaties bij alle stands. En we zijn benieuwd naar andere lezingen van de VPT Academy.

Wie zou u op een volgende CUE graag als keynote speaker zien?

De Engelse technologische tovenaars van *Marshmellow Laser Feast*, bijvoorbeeld, of het Nederlandse tech-theatergezelschap PIPS:lab.

> **Mixed Reality technologie. Wat houdt dat in?**

> **Maandag 13:30 uur, Dome I**

DINSDAG DOME I

11:00 uur > Meer muziek, minder overlast!

Spreker > Jan Bril (Het geluidBuro)

Bij evenementen binnen of buiten speelt de geluidbeheersing altijd een belangrijke rol. Deze lezing gaat in op het integraal beheersen van het geluid bij de bron (optimalisatie van geluidsystemen en zaalakoestiek), in de overdracht (geluidsisolatie van gebouwen en afscherming van terreinen) en bij de ontvanger (geografische optimalisatie en de beoordelingssystematiek van overheden).

Bij elk ontwerp van een zaal of evenement wordt gezocht naar een perfect geluid in de zaal of op het evenemententerrein, terwijl daarbuiten het liefst niets meer wordt gehoord. Deze lezing helpt bij het zoeken naar het optimum.

12:00 uur > De ervaringen in lightdesign, -programming en -operating voor artiesten wereldwijd

Spreker > André Beekmans (The Art of Light)

André Beekmans, founder van The Art of Light loopt al ruim 15 jaar mee in de licht-industrie en heeft daar inmiddels zijn sporen verdiend. Hij neemt u mee in zijn ervaringen in Lightdesign, -programming en -operating voor artiesten wereldwijd in de entertainment industrie - zoals tv-shows, theater en (inter-

nationale) dance events. Zowel projecten van toen als van nu zullen door André worden behandeld. Hij deelt zijn visie over het gebruik van licht en led in combinatie met video en de aansturing hiervan en werpt een inspirerende blik in de toekomst van licht.

13.30 uur > LED Lighting: Unlocking Creativity (Engels) (onder voorbehoud)

Spreker > Mike Wagner (ARRI)

14:30 uur > Tomorrowland: entertainment is óók decor!

Spreker > Martin Determann (Vorm & Decor)

In de wereld van events en entertainment zie je steeds grotere decors verschijnen. Neem bijvoorbeeld dance events als Sensation White in de Arena en Tomorrowland in België. Alles draait om de beleving en op dat gebied concurreren deze festivals met elkaar. Door het grote aanbod moeten ze zich onderscheiden. Decor speelt daarin een grote rol, hoe zit het met de budgetten hiervoor? Wordt er gekozen voor kwaliteit? Hoe zit het met duurzaamheid en hoe is de onderlinge samenwerking tussen alle disciplines?

DOME II

11.00 uur > Live Concerts; Crowd control

Spreker > Erwin Sprengers (Mojo Barriers BV)

Er komt heel wat bij kijken bij het organiseren van een evenement. Welke artiesten er

komen, wat is er aan techniek nodig, indeling locatie, vergunningen, security, horeca etc. Is dit allemaal bedacht, dan is het concept klaar voor het evenement. Het in goede banen leiden en accuraat handelen bij verwachte of onverwachte situaties en het beheersen van (ongewenst) gedrag tijdens het evenement noemen we 'crowd control'. Erwin Sprengers is al jaren betrokken bij verschillende evenementen. In zijn presentatie zal hij vertellen over situaties uit de praktijk.

12:00 uur > Radiofrequentiecoördinatie: microfoons, wifi en porto's op Lowlands

Spreker > Kees Heegstra (Camel & Co)

Nut en noodzaak van het afstemmen en monitoren van gebruik van frequentieruimte tijdens evenementen door bijvoorbeeld zendermicrofoons, draadloze In-Ears en portofoons. Voor de zendermicrofoons en in-ears en dergelijke komen de volgende vragen over frequentieruimte, zendertechnologie, vergunningen, organisatie en coördinatie aan de orde. Aparte aandacht zal worden besteed aan problematiek rond portofoons.

13:30 uur > Geluidstechniek en productie in de (internationale) <Dancescene>

Spreker > Niels van Smeerdijk (Van Smeerdijk Audio)

Nederland loopt voorop binnen de groeiende markt voor dance-events. Diverse organisaties hebben de werkzaamheden de afgelopen jaren tot ver buiten onze landsgrenzen

VPT ACADEMY: KEYNOTESPEAKERS

Reind Brackman

is oprichter van het uit BEO voortgekomen staalbouw/ engineering/ installatiebedrijf Trekwerk in Weesp, dat inmiddels wereldwijd opereert. Is al 30 jaar op zoek naar nieuwe uitdagingen, technologieën en combinaties, en vindt ze ook.

'We gaan geluidsbronnen zichtbaar maken'

Wat is het onderwerp van uw lezing?

Door mij en mijn team worden twee lezingen verzorgd. Eén behandelt complexe mechanische uitdagingen en niet voor de hand liggende oplossingen. De openingsceremonie van de Europese spelen in Baku en enkele bijzondere draaischijven zullen de revue passeren. En hoe je met een trekkenwand méér kunt doen dan verticaal bewegen alleen. Het wordt een feestje voor iedereen die met mechanica van doen heeft. De tweede lezing gaat over een nieuwe techniek om geluid zichtbaar te maken. Het heeft me gegrepen, ik wil daar absoluut een lezing over geven. Het zal gaan over het lokaliseren van objecten door middel van ultrasone

uitgebreid. Niels van Smeerdijk verzorgt als freelance geluidstechnicus in binnen- en buitenland de geluidsversterking bij deze evenementen en biedt een 'kijkje in de keuken' over zijn werkwijze en waar je zoal mee te maken hebt als geluidstechnicus in de voorbereiding en praktische uitvoering van geluidstechniek bij dance events.

14:30 uur > De stand van zaken PMSE: Wat gaat er met onze microfoonzenderkanalen gebeuren?

Sprekers > Roland Mattijssen (Audio Electronics Mattijssen) en Willem Westermann (VVEM)

We hebben er steeds meer last van, de inperking van de ruimte in de UHF, waardoor onze draadloze microfoons, intercoms, portofoons en in-ears soms niet meer werken. We worden gedwongen nieuwe apparatuur te kopen in andere frequentiegebieden. En de zaak wordt er niet beter op, met de World Radio Conference van november 2015 nog vers in het geheugen. Tijd voor een actueel beeld, een blik op de ontwikkelingen voor de komende jaren, en een overzicht van de uitdagingen die de PMSE-sector aangaat.

DOME III

11:00 uur > Veilig werken op hoogte - Klimmen in daken en steigers bij evenementen

Spreker > Roy Schilderman (RigRoy)

Zo'n vijftien jaar geleden is men in zalen als

Ahoy, de Heineken Music Hall en de ArenA, waar regelmatig door spanten geklommen werd, begonnen met het aanbrengen van horizontale valbeveiligingslijnen. Allemaal leuk: dan heb je een vallijn, en misschien val je wel een keer ... dan hang je daar ... dik een meter onder het spant: WAT DAN?

Met alleen valbeveiliging kom je daar dus niet weg. Ruim tien jaar geleden is een basistraining opgezet. Een jaar of twee geleden is het initiatief genomen voor een opfrissing hiervan. Er is ook vastgesteld dat een vorm van certificatie wenselijk was. Inmiddels is deze nieuwe training met positieve resultaten gestart.

12:00 uur > Hoe ziet de toekomstige event-technicus er uit? (Panel)

Onder leiding van > Han Ellenbroek (MEL | E-learning consultant)

Panel > Gea de Boer (SBB), nnb

Door mechanisering, automatisering en robotisering verdwijnen beroepen en werkzaamheden. En managers hebben ook hun langste tijd gehad lijkt het. Maar hoe zit het bij de theater-, evenementen- en videotecnici? Gaat hun beroepspraktijk er in de toekomst anders uitzien? En spelen de scholen in op die veranderingen? Vier jonge mbo-docenten gaan hierover in debat met Henk de Jong, sectorunitmanager van de Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven.

13:30 uur > Als we geluid konden zien...

Keynote speaker > Reind Brackman (Show Theatre Equipment Trekwerk)

Reind Brackman introduceert een nieuwe techniek waarmee we op een heel andere manier inzicht kunnen krijgen in de wereld van het geluid om ons heen. Over de techniek van ultrasone positiebepaling, maar ook over real-time visualisatie van (hindertlijk) geluid door middel van microfoon-arrays. Een paar praktijkvoorbeelden laten zien dat we onze gebouwen, installaties en omgeving kunnen waarnemen via de ogen van onze oren en op grond daarvan nieuwe conclusies zullen trekken. Een unieke introductie in een nieuwe kijk op geluid.

14:30 uur > Hoe verder na het afschaffen van de VAR per 1 april 2016?

Spreker > Dick Molenaar (All Arts Belastingadviseurs)

Het kabinet wil de VAR afschaffen per 1 april 2016. Opdrachtgevers moeten weer zelf gaan beoordelen of medewerkers als werknemers betiteld moeten worden, waardoor loonheffingen moeten worden afgedragen. Het wetsvoorstel ligt nog bij de Eerste Kamer, maar zal deze maand behandeld worden en gaat dan in op 1 april 2016. Wat zijn de gevolgen, kunnen er modelovereenkomsten gemaakt worden om toch als zelfstandige te blijven werken?

metingen en er komt een uitleg en demonstratie van een nieuwe vinding waarmee we heel precies geluidsbronnen zichtbaar kunnen maken.

Hoe maakt u dat onderwerp voor de CUE-bezoeker interessant?

Elk onderwerp waarin iets nieuws wordt besproken is interessant, zeker als je mensen een nieuwe invalshoek laat zien. Liften die aan kabels hangen. Geluid visueel maken. Dat intrigueert toch?

Bent u een makkelijke spreker?

Ja. Ik geef vaak voordrachten en ben in de loop der jaren steeds minder gaan opschrijven. Enkele key notes om niet verdwaald te raken is voldoende. Voor de rest komt het vanzelf. Het is net lesgeven, maar dan voor geïnteresseerd publiek. Wie wil dat nou niet?

Op welke vragen hoopt u na afloop?

Maakt niet uit. De bedoeling is dat ze wat meenemen van de soms moeilijke technische materie. De lezing over geluid zal nogal wat stof

doen opwaaien. Daar verwacht ik wel heftige discussies.

Welke stands gaat u verder bezoeken en op welk ander programma-onderdeel verheugt u zich?

Ik interesseer me voor bijna alles en zal dus vrijwel alle stands bezoeken. Ik kijk altijd naar nieuwe uitvindingen of slimme oplossingen.

Wie zou u op een volgende CUE graag als keynote speaker zien?

Er zijn vele uitmuntende sprekers, zowel in Nederland als daarbuiten. Als iemand bevlogen is, zijn onderwerp goed beheerst en dat ook wil delen, zit je goed.

> Als we geluid konden zien...

> Dinsdag 13:30 uur Dome III

> Creatieve wensen mogelijk maken met slim bedachte machines

> Woensdag 14:30 uur Dome III

WOENSDAG DOME I

11:00 uur > Bedrijfsvoering van de toekomst

Spreker > Jeroen de Leeuw (Rotterdamse Schouwburg)

Velen zijn de afgelopen tijd geconfronteerd met omvangrijke bezuinigingsmaatregelen. Daar tegenover staat de steeds meer dwingende wens om te verduurzamen. Kan dat? Pandbeheer is een vak apart, maar vaak krijg je het er gewoon bij als je de functie Hoofd Techniek aanvaardt. Wat kun je bereiken en op welke wijze doe je dat? Geld besparen op energie en onderhoudsuitgaven is mogelijk, maar beter nog is de besparing te steken in grotere besparings- of verduurzamingsmogelijkheden. In deze lezing worden enkele praktisch bruikbare handvatten aangereikt.

12:00 uur > Lichtkunst in theater, musea en architectuur

Spreker > Maarten Warmerdam (Theatermachine lichtontwerpers)

Lichtontwerper Maarten Warmerdam gaat in op de vraag in hoeverre werken met en denken over licht in theater vertaald kan worden naar andere werelden.

Ontwerpen voor 'Crystal Cloud' voor Swarovski Kristallwelten, de openbare verlichting van het Hembrugterrein in Zaandam, de heropening van het Stedelijk Museum in Amsterdam en 'To be Sung', een opera voor de

Munt in Brussel passeren de revue. Hoewel het om verschillende projecten in verschillende werelden gaat, ligt het ontwerpproces dicht bij elkaar.

13:30 uur > 'Creativity meets innovation - new challenges of visual design'

Keynote speaker > Koert Vermeulen (ACT lighting design)

'Innovation may be the most overused word today. But what holds true for ACTLD is that we try to do better than yesterday. With every project we do, we learn from the past experience and the next one becomes better than the one before. We are not afraid to go out on a limb and try things, making sure that we push the envelope of the technology. We have been doing this for 20 years. For us it's just our work and our passion.'

14:30 uur > High Resolution Video: 4K - Ready?

Sprekers > Jozef Hey en Niels Otten (BeamSystems)

Na de 3D-hype is 4K het nieuwe buzz woord in de AV-industrie. Als we de fabrikanten mogen geloven is 4K resolutie dé nieuwe standaard. 4K weergave kan leiden tot werkelijk prachtige resultaten. Hier gaat echter wel een goede voorbereiding aan vooraf. En wat houdt 4K nu werkelijk in? Wat is het verschil tussen HD Ready, Full HD, 2K, Ultra HD en 4K? Wat is voor mijn evenement, theater of museum geschikt? In een kort overzicht zullen wij de zin en onzin van resoluties door-

nemen aan de hand van een aantal praktijkvoorbeelden. Komt dat zien!

DOME II

11:00 uur > Ethernet Netwerken voor video, licht en geluid

Spreker > Bart Swinnen (Luminex)

Datacommunicatietechnologie is niet meer weg te denken uit de entertainmentindustrie. Door lichttafels, mediaservers, audiomengtafels en processoren met elkaar te verbinden ontstaan nieuwe mogelijkheden op het gebied van licht, geluid en video. Zo'n professioneel datanetwerk dient echter te voldoen aan bepaalde basisnormen. Bart Swinnen legt uit hoe je een professioneel netwerk opzet, hoe je het eenvoudig en optimaal onderhoudt. Termen als broadcast, multicast, VLAN, QoS en spanning tree zullen zeker aan bod komen.

12:00 uur > Tekenstandaard voor entertainment techniek (Panel)

Gespreksleider > Willem Westermann (VVEM)

Panel > Bert Middelweerd (St. Tekening), nnb

In onze branche wordt heel veel (technisch) getekend. Een tekening is niet alleen handig als communicatiemiddel om te zien wat er gaat gebeuren, maar geeft ook informatie die op andere manieren niet doorkomt. Bijzonder is dat er tot op heden bijna geen afspraken zijn over wie welk programma gebruikt, welke filenamen en bestandsindeling en vooral wie in welke lagen werkt en welke symbo-

VPT ACADEMY: KEYNOTESPEAKERS

Koert Vermeulen

werkt twintig jaar als lichtontwerper voor de architectuur-, kunst- en entertainmentsector. Met zijn bedrijf ACT Lighting Design ontwierp hij onder meer de openingsceremonie van de Jeugd Olympische Spelen in Singapore in 2010, de Tree of Life bij de Wereldexpo van Milaan, de kerstverlichting op de Champs-Élysées en was hij betrokken bij tientallen andere internationale projecten.

'Elk nieuw ontwerp moet groter, breder, mooier'

Wat is het onderwerp van uw lezing?

'Ik ga het hebben over innovatie als uitdaging in de designwereld.'

Hoe maakt u dat onderwerp voor de CUE-bezoeker interessant?

'Ik zal het toelichten aan de hand van een aantal grote projecten die wij nu doen of eerder hebben gedaan. Innovatie zit in het dna van ons bureau. Het is een toverwoord, maar 't wordt ook vaak misbruikt. Wat is innovatie precies? Onze klanten dagen ons voortdurend uit.

lenbibliotheek we gebruiken. De sprekers (onder andere uit de technische productie, lichtontwerp, decorontwerp, rigging en podiombouw) proberen tot branche-brede afspraken en afstemming te komen.

13:30 uur > 3D vliegen - knelpunten tussen creativiteit en arboregels (Panel)

Gespreksleider > Roy Schilderman

Panel > Gert Jan Brouwer (Frontline Rigging), Rien Engelberting (Eventions Rigging BV), Diter Toprek (Toprek Rigging BV), Jeroen de Goei (J de Goei Rigging), Jack Smale (United Stage of Entertainment)

Waar de Richtlijn Machines ons vrijlaat in creativiteit, houdt de Richtlijn Arbeidsmiddelen nog steeds vol dat we óf een steiger moeten bouwen, óf een hoogwerker moeten gebruiken, en als laatste pas in lijnen werkzaamheden op hoogte mogen verrichten; mits er één werklijn plus één backup lijn wordt gebruikt. Ziet u het voor zich? Als een acrobaat zich aan doeken omhoog wil rollen, of als Hans Klok ons de illusie wil geven dat hij ècht kan vliegen...??

In dit panel komen de meest dringende vragen over 3D vliegen aan bod.

14:30 uur > Licht- en geluidsmensen tussen het publiek?

Gespreksleider > Jim Klinkhamer (architect)

Panel > nnb

Zit de technicus van de toekomst tussen het publiek met alleen een tablet op zijn schoot? De afweging is optimale klank en beter licht

versus ongestoorde beleving en meer beschikbare stoelen. Dit panel zal, onder leiding van Jim Klinkhamer, wederom discussiëren over dit beladen onderwerp.

DOME III

11:00 uur > HBO Onderwijs: over stagiairs, stages, onderzoeken en binnen- en buitenschoolse afstudeerprojecten.

Spreker > Niko Bovenberg (Opleiding Techniek en Theater (OTT))

Niko Bovenberg spreekt over stagiairs, stages, onderzoeken en binnen- en buitenschoolse afstudeerprojecten. Gelardeerd met teksten van de studenten zelf. Over hun ontberingen en momenten van groot geluk.

'En dan zit je dus met een krentenbol in je bek 5 minuten voor aanvang je PA nog even te prikken. Voor de 3e dag op rij.'

12:00 uur > Electroacoustic Solutions for Adaptable Spaces and Venues (Engels)

Spreker > John Pellowe (Meyer Sound Project Director Acoustics | Constellation)

Performing arts centers try to diversify the range of events they can host. To facilitate this, new technologies have been developed that enable venues to optimise their acoustics to suit different events. John Pellowe will outline the commercial benefits of such systems.

13:30 uur > ETTE project: werk jij veilig op mijn podium?

Spreker > Chris van Goethem (RITCS | Royal

Institute for Theatre, Cinema & Sound) en Willem Groenewoud (MBO College Hilversum)

De beoordeling en certificering van veilig werken wordt in elk land anders aangepakt. Hoe krijg je het dan voor elkaar dat iedereen dezelfde taal spreekt en dat je elkaar kunt vertrouwen op het gebied van veilig werken? Het ETTE project ontwikkelt een Europees basiscertificaat voor veilig werken op podia. Een eerste stap is een gemeenschappelijke omschrijving van de veiligheidscompetenties, zodat de verschillende landen elkaar begrijpen. Daarna ontwikkelen we een gemeenschappelijke, praktijkgerichte beoordelingsmethode zodat we elkaar, over de nationale en regionale grenzen heen, kunnen vertrouwen. Het resultaat is een veiligheidspaspoort dat de veiligheidscompetenties van de technici aangeeft.

14:30 uur > Creatieve wensen mogelijk maken met slim bedachte machines

Spreker > Wouter Paesen (Show Theatre Equipment Trekwerk)

Over mechanische uitdagingen bij de opening van de Europese Spelen in Baku, draaischijven in Oslo en Drum-revolves in Freiburg. Maar ook over slimme oplossingen binnen onze eigen theaters, automatische tribunes en hangende liften. Een populair wetenschappelijke lezing over engineering voor creativiteit op het hoogste niveau, vol nieuwe wetenswaardigheden op mechanisch en aandrijftechnisch gebied. Hoe verzin je 't bij elkaar?

Het nieuwe ontwerp moet stevast groter, breder, mooier dan alles wat er tot nu toe is gemaakt. Tegelijk moet je binnen de afgesproken planning en het budget blijven. Zo dwing je bijna als vanzelf innovatie af.'

Bent u een makkelijke spreker?

'Ik denk het wel. Er komen in elk geval steeds meer aanvragen binnen en ik krijg positieve feedback. Ik probeer mijn lezingen zo min mogelijk voor te kauwen. Ik loop de avond ervoor door ons recente werk en noteer het framework en een paar trefwoorden op een briefje. Vervolgens stap ik het podium op.'

Op welke vragen hoopt u na afloop?

'Ik krijg meestal weinig vragen uit de zaal. Het was duidelijk, klaar, hoor je dan naderhand.' Lachend: 'Wat ze wel altijd vragen is wat het allemaal heeft gekost.'

Welke stands gaat u bezoeken en op welke programma-onderdelen verheugt u zich?

'Daarvan heb ik nog geen idee. Ik moet me nog helemaal in het programma gaan verdiepen.'

Wie zou u graag op een volgende CUE als keynote speaker zien?

'James Turrell. Bij de meeste artiesten kan ik de bron waar het allemaal vandaan komt nog wel achterhalen. Ik doorgrond hoe ze het doen. Bij Turrell heb ik dat totaal niet. Elke keer denk ik: Verdomme, hoe doet 'ie dat toch? Ook zou ik graag nog eens Rogier van der Heide horen over zijn strategie van lichtontwerpen en zijn visie op de toekomst van het licht.'

> 13:30 uur Lichtkunstenaar

> Woensdag 13:30 uur Dome I